

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vrăca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Teofil-Iulian CIOARBĂ

Prefect

INSTITUTIA PREFECTULUI JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

Mun. Bistrița, str. Piața Petru Rareș, nr. 1,
cod poștal 420080, Județul Bistrița-Năsăud
Telefon: 0263/216150; Fax: 0263/231095
E-mail: inform_publice@prefecturabn.ro

RECOMANDAREA

Nr. 163 din 8 SEP 2025

În contextul prevederilor *art. 22 (dreptul la viață și la integritate fizică și psihică) și art. 49 (protecția copiilor și a tinerilor) din Constituția României*, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, în vederea verificării situației mamelor minore înregistrate pe teritoriul județului Bistrița - Năsăud.

Încă din luna ianuarie 2021 UNICEF a publicat Raportul „Sarcina la adolescente în România”, prin care recomanda, în esență, o abordare complexă, multidimensională, în cadrul unor politici publice integrate care să vizeze educația sexuală, sensibilizarea comunității asupra nevoilor specifice în domeniu și asigurarea unor servicii adaptate profilului psihologic și emoțional al adolescentului, inițierea unei reforme legal-administrative, reorganizarea serviciilor de planificare familială cu inițierea unor servicii prietenoase pentru adolescenți și tineri și identificarea posibilităților de a reface rețeaua de cabinete de planificare familială/servicii de sănătate a reproducerii și asigurarea furnizării de contraceptive gratuite adolescenților, în general, și cu prioritate celor defavorizați.

Organizația ”Salvați Copiii” a elaborat un Studiu privind mamele minore și gravidele minore - Raport de Cercetare, în anul 2024, în care menționează: ”aproximativ 45% dintre fetele sub 15 ani devenite mame în statele Uniunii Europene provin din România, 30% din mamele minore (sub 18 ani) din Uniunea Europeană provin din țara noastră și unul din zece nou-născuți din România are o mamă adolescentă.”

În instrumentarea sesizării din oficiu au fost solicitate date de la Instituția Prefectului Județul Bistrița - Năsăud, Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița - Năsăud, Inspectoratul Școlar Județean Bistrița - Năsăud și de la Direcția de Sănătate Publică Bistrița - Năsăud.

Din analiza informațiilor furnizate, se pot extrage mai multe concluzii referitoare la situația mamelor minore și a minorelor însărcinate din județul Bistrița - Năsăud, evidențiindu-se atât progresele realizate, cât și provocările persistente.

Există un efort semnificativ din partea diferitelor instituții (Instituția Prefectului, Inspectoratul Școlar Județean, Direcția de Sănătate Publică, Inspectoratul de Poliție Județean) pentru a monitoriza și sprijini mamele minore și minorele însărcinate. La nivelul județului a fost constituit, în anul 2021, Grupul de lucru pentru gestionarea fenomenului mamelor minore la nivelul județului Bistrița-Năsăud, format din reprezentanți ai Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud, Direcției de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud, Inspectoratului Școlar Județean Bistrița-Năsăud, Inspectoratului de Poliție Județean Bistrița-Năsăud, Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Bistrița-Năsăud și ai Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, Filiala Bistrița-Năsăud. Situația mamelor minore este monitorizată/actualizată permanent în colaborare cu reprezentanții unităților administrativ-teritoriale din județ și comunicată periodic reprezentanților instituțiilor mai sus menționate pentru verificarea și gestionarea fiecărui caz în parte, în funcție de atribuțiile fiecărei structuri.

Lipsa personalului specializat este un obstacol major în monitorizarea activă și în prevenirea sarcinilor minorelor. În județ există trei cabinete de planificare familială, medicii angajați nu dispun de mijloace contraceptive în ultimii 8 ani și nu au beneficiat formări de specialitate.

Conform datelor furnizate de instituțiile sesizate, în anul 2025 s-a înregistrat un număr semnificativ de minore însărcinate: 63, ceea ce arată o problemă continuă și necesitatea unor măsuri mai eficiente de prevenire și intervenție. Dintre acestea, potrivit datelor deținute de Inspectoratul Școlar Județean Bistrița – Năsăud, în anul școlar 2024-2025, erau înscrise 8 eleve minore devenite mame.

Acțiunile de asistență și educație a părinților se organizează cu dificultate, fiind nevoie de implicarea autorităților locale pentru realizarea lor la nivel de grup. Sprijinul instituțional este adesea insuficient pentru a schimba comportamentele și pentru a oferi alternative de protecție și educație. În unele zone rurale se înregistrează un număr însemnat de minore însărcinate (în anul 2025, în Șieu – Măgheruș – 9, iar în Petru Rareș – 6).

Campaniile de informare derulate de Direcția de Sănătate Publică cum ar fi campania „Prevenirea cancerului de col uterin”. Campania de sănătate a reproducerii, Ziua Mondială a Contracepției, respectiv de Inspectoratul de Poliție Județean: “Prevenirea și combaterea

abuzurilor sexuale”, ”Prevenirea traficului de persoane” sunt un pas pozitiv în direcția educării populației vulnerabile, dar aceste măsuri par a fi insuficiente.

Educația sexuală și prevenirea sarcinilor minorelor nu sunt abordate în mod coerent și integrat în toate unitățile administrativ-teritoriale, iar în unele cazuri, focusul rămâne pe drepturile financiare (alocații, indemnizații), în loc de prevenirea și consilierea activă.

Dacă în anul 2003 se reușise prin cursuri și formări de specialitate ca medicii de familie din rural să devină o adevărată rețea de consiliere și planificare familială (au participat la cursurile de planificare familială mai mult de 50% dintre medicii de familie din rural), acest lucru s-a pierdut în prezent. În județul Bistrița-Năsăud există trei cabinete de planificare familială în Bistrița, Beclean și Năsăud.

Având în vedere amploarea fenomenului și fragmentarea intervențiilor, este evidentă necesitatea unui Plan de acțiune județean coordonat, care să implice toate instituțiile relevante (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Inspectoratul Școlar Județean, Direcția de Sănătate Publică, Inspectoratul de Poliție Județean, unități administrativ-teritoriale, organizații neguvernamentale, etc.), să standardizeze procedurile și să asigure un sprijin mai coerent și susținut pentru mamele minore și minorele însărcinate.

Este necesară intensificarea formării personalului specializat, angajarea unor resurse suplimentare și o cooperare mai strânsă între autoritățile locale și instituțiile județene.

Reintegrarea școlară este un aspect pozitiv al intervențiilor din județ, dar în continuare, un număr semnificativ de mame minore sunt în situație de abandon, ceea ce poate duce la perpetuarea sărăciei și a vulnerabilității sociale. Colaborarea cu școlile și medicii de familie este crucială, dar eficiența acesteia depinde de capacitatea locală de intervenție și de disponibilitatea personalului specializat.

În județul Bistrița - Năsăud există un sistem complex de măsuri și intervenții pentru gestionarea fenomenului mamelor minore care implică instituții, autorități locale și organizații neguvernamentale. Deși sunt progrese vizibile atât în reducerea cazurilor de sarcină în rândul minorelor, cât și în ceea ce privește sprijinul acordat minorelor care devin mame, fenomenul rămâne o provocare semnificativă, în special în comunitățile vulnerabile. Continuarea și intensificarea colaborării atât între instituții, cât și între instituții și comunitate este esențială pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen pe termen lung, printr-o abordare integrată, susținută și adaptată specificului local al fiecărei comunități.

Un prim pas ar putea fi crearea unui **Plan Județean Integrat de Acțiune care să aibă ca obiectiv:** Coordonarea tuturor instituțiilor relevante (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița - Năsăud, Inspectoratul Școlar Județean Bistrița - Năsăud, Direcția de Sănătate Publică, Inspectoratul de Poliție Județean Bistrița - Năsăud, unitățile administrativ-teritoriale, organizații neguvernamentale locale, culte religioase, etc.)

pentru a aborda fenomenul mamelor minore într-un mod unitar și eficient, prin **realizarea unui protocol județean care să stabilească proceduri standardizate de intervenție** și responsabilitățile fiecărei instituții, **definirea unui plan de monitorizare** (bianual) pentru a urmări evoluția cazurilor de mame minore și minore însărcinate, precum și a măsurilor de prevenire și protecție implementate și **elaborarea unui raport anual de activitate**, care să reflecte acțiunile întreprinse și impactul acestora.

Măsurile propuse trebuie implementate într-un cadru coordonat, care să implice toate nivelurile de guvernare, de la autoritățile locale până la instituțiile județene.

Este esențial ca Instituția Prefectului să joace un rol activ în consolidarea parteneriatelor interinstituționale și în mobilizarea resurselor necesare pentru a aborda eficient fenomenul mamelor minore și al minorelor însărcinate. Faptul că minorele, la vârsta adolescenței, sunt în situația de a prelua rolul matern, poate conduce la excluziune socială, dependență de servicii sociale, alte situații de risc și vulnerabilitate. Demersurile instituționale trebuie corelate, prin stabilirea unor direcții de acțiune specifice, obiective pe termen scurt, mediu și lung, care să fie urmărite, implementate și analizate, regulat.

Prevenția trebuie axată pe obținerea unor rezultate măsurabile. E nevoie de structurarea intervențiilor și eficientizarea colaborării interinstituționale, cu luarea în considerare a particularităților identificate în rândul mamelor minore și stabilirea intervenției în funcție de particularități.

Se impune implementarea unui mecanism clar de raportare către inspectoratul de poliție județean a tuturor cazurilor de sarcină la minore (pentru investigarea eventualelor aspecte de natură penală), în vederea stabilirii situațiilor în care sarcina este rezultatul unei infracțiuni și a măsurii în care autorii unor astfel de fapte sunt trași la răspundere.

E necesară asigurarea accesului la servicii medicale, de planificare familială, contracepție, etc. pentru adolescente, dar și sprijinirea familiilor vulnerabile, în accesarea serviciilor. Un efort constant e necesar și în direcția susținerii mamelor minore în continuarea parcursului educațional și finalizarea învățământului obligatoriu, respectiv în sprijinirea unităților administrativ-teritoriale în identificarea nevoilor cu care se confruntă în gestionarea cazurilor de sarcină la minore și în asigurarea personalului de specialitate necesar gestionării cazurilor (mediatori sanitari, asistenți medicali comunitari, asistenți sociali, etc.).

Totodată se conturează necesitatea unei colaborări mai strânse și stabilirea unor direcții de acțiuni comune, cu parteneri privați (organizații neguvernamentale, rețele private de sănătate, etc.), care să se axeze, fără a se limita, pe nevoile tinerilor, adolescenților, în domeniul sănătății reproducerii și sexualității. Un aspect important care trebuie avut în vedere este soarta copiilor născuți, câți dintre ei rămân în grija mamelor, câți au paternitatea

recunoscută și, implicit, asumat rolul de părinte din partea tatălui și câți sunt preluați în sistemul de protecție specială.

Maternitatea forțată, abuzul sexual și violența împotriva fetelor și femeilor conduc la încălcări grave ale drepturilor omului, astfel că se impune ca fiecare instituție/autoritate să acționeze în direcția susținerii acestor tinere și a copiilor acestora. Fenomenul copiilor cu copii este un fenomen social, pentru că efectele nu se limitează la situația unei mame sau a unei comunități, ci vizează, în lanț, sănătatea fizică și emoțională a unor copii care se nasc într-un mediu vulnerabil și supus riscurilor sociale.

Cadrul legal incident în speță se circumscrie și dispozițiilor cuprinse în: art. 5, art. 6, art. 37, art. 41, art. 89, art. 95, art. 117, art. 118 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal, O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările ulterioare și Constituția României.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

R E C O M A N D A R E

Prefectul județului Bistrița - Năsăud, în exercitarea prerogativelor conferite de prevederile legale în vigoare, va dispune măsurile necesare pentru:

a) Analizarea, în cadrul Colegiului Prefectural, a necesității elaborării unui Plan județean integrat de acțiune care să aibă ca obiective: coordonarea tuturor instituțiilor relevante (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Inspectoratul Școlar Județean, Direcția de Sănătate Publică, Inspectoratul de Poliție Județean, unități administrativ-teritoriale, organizații guvernamentale, etc.) pentru a aborda fenomenul mamelor minore într-un mod unitar și eficient: definirea unui program de monitorizare bianual pentru a urmări evoluția cazurilor de mame minore și minore însărcinate, precum și a măsurilor de prevenire și protecție implementate și elaborarea unui raport anual de activitate, care să reflecte acțiunile întreprinse și impactul acestora;

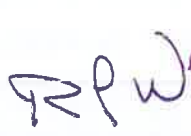
b) Structurarea intervențiilor și eficientizarea colaborării interinstituționale, cu luarea în considerare a particularităților (ex. religioase, etnice, nivel de școlarizare, situație familială, etc.) identificate în rândul mamelor minore și stabilirea intervenției în funcție de respectivele particularități;

c) Oferirea de suport unităților administrativ - teritoriale pentru a identifica problemele legate de sarcinile la minore și pentru a asigura personalul de specialitate necesar (mediatori sanitari, asistenți medicali comunitari, asistenți sociali etc.), prin dezvoltarea colaborării între instituțiile implicate, acolo unde este cazul;

d) Examinarea oportunității instituirii unui mecanism procedural clar pentru raportarea către Inspectoratul de Poliție Județean a tuturor cazurilor de sarcină în rândul minorelor, în scopul investigării posibilelor aspecte de natură penală, stabilirea încadrării juridice a faptelor și comunicarea situației penale a presupușilor autori, ulterior soluționării dosarelor.

Prefectul județului Bistrița - Năsăud va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca (Str. Moșilor, nr.18, mun. Cluj-Napoca, jud. Cluj; tel./fax: 0264/591.561, e-mail: avpcluj@avp.ro), în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

Renate Weber

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul precizat în anter, vă prelucrează datele personale în baza reglementărilor legale aplicabile în domeniul specific de activitate. Scopul prelucrării este de îndeplinire a unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul. În exercitarea atribuțiilor avute, prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituția Avocatul Poporului se circumscrie situației definite de art. 6 alin. 1) lit. e) din Regulamentul UE nr. 679 din 27 aprilie 2016, în limitele atribuțiilor și obligațiilor legale cu respectarea aplicării legislației privind protecția datelor personale. Datele personale sunt obținute din corespondența transmisă de dumneavoastră instituției noastre, fie în cadrul audiențelor sau al serviciului de dispecerat, precum și de la autorități publice sau din consultarea bazelor de date publice. Datele personale pot fi dezvăluite către alte autorități sau instituții publice ori către autorități cu care instituția Avocatul Poporului cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale legale. În cazul în care nu doriți ca anumite date personale să fie dezvăluite, aveți posibilitatea de a vă exercita dreptul de opoziție, în condițiile prevăzute de art. 21 din RGPD. Datele dumneavoastră personale sunt stocate pe perioada necesară efectuării tuturor demersurilor întreprinse pentru susținerea activităților domeniilor de activitate/serviciilor/birourilor/birourilor teritoriale/centrelor zonale din cadrul Instituției Avocatul Poporului de relații publice, petiționare, formulare de puncte de vedere, organizare, derulare evenimente, soluționarea acțiunilor de către instanțele de judecată competente, îndeplinirea atribuțiilor legale de vizite, soluționare a petițiilor, înregistrarea și soluționarea notificărilor de încălcare a securității datelor cu caracter personal, precum și înregistrarea formularelor de declarare responsabil cu protecția datelor, după care vor fi arhivate potrivit legislației aplicabile. Persoanele ale căror date personale sunt prelucrate de către Instituția Avocatul Poporului pot să își exercite drepturile de acces la date, de rectificare, ștergere, restricționare, în conformitate cu dispozițiile art. 15-19 din RGPD precum și dreptul de a depune o plângere la ANSPDCP pentru modul de soluționare a cererilor de exercitare a acestor drepturi, printr-o cerere trimisă prin poștă la sediul ANSPDCP sau la adresa anspdcp@dataprotection.ro. Mai multe informații privind prelucrarea datelor dvs. cu caracter personal puteți consulta pe site-ul www.avp.ro, secțiunea *Protecția datelor cu caracter personal*.